

Đề thi thử tuyển sinh lớp 10 môn văn huyện Tân Yên 2021

Câu 1. (3 điểm) Đọc đoạn trích sau và trả lời các câu hỏi bên dưới :

“Ai về đất Lục quê tôi

Thăm cảnh Suối Mơ du chơi lạ lòng

Thăm đền Thượng viếng đền Trung

Đường cheo leo dốc gập ghềnh suối khe

Lùm cây bóng mát bao che

Nước trong ta tắm suối khe ta ngồi

Trên ngàn trùng gió rung rinh thổi

Dưới lòng khe cá lội bướm bay

Chim rừng thánh thót vui thay

Nước xô thác đổ tôi ngày không ngơi”...

- Đoạn thơ trên được viết theo thể thơ nào? Xác định phương thức biểu đạt chính của đoạn thơ đó?
- Câu đầu đoạn thơ có nhắc về “đất Lục”, theo em đó là địa danh nào? Ở đâu?
- Chỉ ra các từ láy được sử dụng trong đoạn trích trên? Nêu tác dụng của việc sử dụng các từ láy trong đoạn thơ?
- Đoạn trích đã bồi đắp cho em tình cảm nào về quê hương Bắc Giang? Hãy trình bày ngắn gọn cảm xúc đó (khoảng từ 3 đến 5 câu văn).

Câu 2. (2 điểm)

Vừa qua trên mạng xã hội đã chia sẻ rất nhiều về câu chuyện cảm động “Mười năm công bạn đi học” của bạn Minh Hiếu (Trường THPT Triệu Sơn - tỉnh Thanh, Hóa). Hành động của bạn Minh Hiếu thể hiện một tình bạn đẹp! Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) nêu suy nghĩ của em về vấn đề trên.

Câu 3. (5 điểm) Cảm nhận của em về hình ảnh anh thanh niên trong truyện ngắn “Lặng lẽ Sa Pa” của Nguyễn Thành Long qua phần trích sau:

- Hồi chưa vào nghề, những đêm bầu trời đen kịt, nhìn kĩ mới thấy một ngôi sao xa, cháu cũng nghĩ ngay ngôi sao kia lẻ loi một mình. Bây giờ làm nghề này cháu không nghĩ như vậy nữa. Vả, khi ta việc, ta với công việc là đôi, sao gọi là một mình được? Huống chi việc của cháu gắn liền với việc của bao anh em, đồng chí dưới kia. Công việc của cháu gian khổ thế đấy, chứ cất nó đi, cháu buồn đến chết mất. Còn người thì ai mà chả “thèm” hờ bác? Mình sinh ra là gì, mình đẻ ở đâu, mình vì ai mà làm việc? Đấy, cháu tự nói với cháu thế đấy. Bác lái xe đi, về Lai Châu cứ đến đây dừng lại một lát. Không vào giờ “ốp” là cháu chạy xuống chơi, lâu thành lệ. Cháu bỗng dừng tự hỏi: Cái nhớ xe, nhớ người ấy thật ra là cái gì vậy? Nếu là nỗi nhớ phồn hoa đô hội thì xoàng. Cháu ở liền trong trạm hằng tháng. Bác lái xe bao lần dừng, bốp còi toe toe, mặc, cháu gan lì nhất định không xuống. Ấy thế là một hôm, bác lái phải thân hành lên trạm cháu. Cháu nói: “Đấy, bác cũng chẳng “thèm” người là gì?”

Anh xoay sang người con gái đang một mắt đọc cuốn sách, một mắt lắng nghe, chân cô đứng đưa khe khẽ, nói:

- Và cô cũng thấy đấy, lúc nào tôi cũng có người trò chuyện. Nghĩa là có sách ấy mà. Mỗi người viết một vẽ.

- Quê anh ở đâu thế? - Họa sĩ hỏi.

- Quê cháu ở Lào Cai này thôi. Năm trước, cháu tưởng cháu được đi xa lắm cơ đấy, hóa lại không. Cháu có ông bố tuyệt lắm. Hai bố con cùng viết đơn xin ra lính đi mặt trận. Kết quả: bố cháu thắng cháu một - không. Nhân dịp Tết, một đoàn các chú lái máy bay lên thăm cơ quan cháu ở Sa Pa. Không có cháu ở đấy. Các chú lại cử một chú lên tận đây. Chú ấy nói: nhờ cháu có góp phần phát hiện một đám mây khô mà ngày ấy, tháng ấy, không quân ta hạ được bao nhiêu phản lực Mỹ trên cầu Hàm Rồng. Đối với cháu, thật là đột ngột, không ngờ lại là như thế. Chú lái máy bay có nhắc đến bố cháu, ôm cháu mà lắc “Thế là một - hòa nhé!”. Chưa hòa đâu bác ạ. Nhưng từ hôm ấy cháu sống thật hạnh phúc. Ô, bác vẽ cháu đấy ư? Không, không, đừng vẽ cháu! Để cháu giới thiệu với bác những người khác đáng cho bác vẽ hơn.

(Trích “Lặng lẽ Sa Pa - Nguyễn Thành Long).

Đáp án đề thi thử vào 10 môn Ngữ văn huyện Tân Yên

Câu 1.

a, Đoạn thơ được viết theo thể thơ lục bát. Phương thức biểu đạt chính của đoạn thơ trên là: tự sự.

b, Đất lục ở đây có thể là để chỉ Rừng Nguyên Sinh Khe thuộc tỉnh Bắc Giang

c, Các từ láy : lạ lùng , cheo leo , rung rinh , thánh thót

Tác dụng : Dùng để tả cảnh vật ở quê hương Bắc Giang , làm hiện ra trước mắt ta một hình ảnh hùng vĩ của suối , của núi non có gió thổi rung rinh , hoặc là sự trù phú về động vật qua hình ảnh con chim hót lên tiếng hót thánh thót

Ngoài ra các từ láy còn làm câu thơ lời văn thêm sinh động hấp dẫn.

d, Qua các câu thơ , ta nhận thấy tình cảm gắn bó sâu sắc với cảnh vật ở Bắc Giang , nơi có núi ngàn rộng lớn , có suối trong vắt , tiếng suối chảy róc rách nghe vui tai . Đây là quê hương của tác giả , là nơi nhà thơ được sinh ra và lớn lên , là quê hương thiêng liêng cao quý của tác giả . Từ tình yêu với quê hương Bắc Giang , đã dẫn đến cho ta tình yêu đất nước . Mỗi chúng ta phải biết góp phần xây dựng và bảo vệ đất nước.

Câu 2:

Mở bài: Dẫn dắt vào vấn đề cần nghị luận – Tình bạn

Thân bài:

– Nguồn gốc, cơ sở của tình bạn: Xuất phát từ sự đồng điệu giữa người với người trên cơ sở có chung sở thích, tính cách, quan niệm sống.

- Tình bạn có thể bắt đầu từ những ngày thơ ấu khi là những đứa trẻ thơ hàng xóm
- Có tình bạn lại bắt đầu từ những ngày tháng trên giảng đường đại học
- Một nơi nào đó vô tình gặp gỡ, nói chuyện hợp ý với nhau
- Tình bạn bắt nguồn từ sự chân thành, thấu hiểu và bảo dung cho nhau

– Những biểu hiện của một tình bạn đẹp:

- Biết cảm thông, chia sẻ cùng nhau.
- Biết quan tâm, giúp đỡ khi bạn gặp khó khăn
- Biết an ủi, vỗ về khi mệt mỏi, động viên nhau cố gắng
- Cùng nhau phấn đấu thành công

– Ví dụ về tình bạn đẹp trong văn học và đời sống:

- Tình bạn chún lý tưởng trong ” Đồng Chí” của Chính Hữu
- Tình bạn của ông Ba dành cho ông Sáu trong “Chiếc lược ngà” của Nguyễn Quang Sáng.
- Tình bạn của cậu bé cõng bạn đến trường
- Tình bạn thân của Trần Thành, Anh Đức
- Tình bạn thân đầy nhân ái và cao đẹp của cô gái Francia Raisa sẵn sàng hiến thận của mình để cứu người bạn thân Selena Gomez

– Những biểu hiện trong tình bạn không đáng có:

- Lợi dụng lòng tốt của bạn để vụ lợi cho mình
- Nói xấu bạn sau lưng
- Thấy bạn thành công thì ghen tị, ích kỷ
- Khi bạn giàu có thì hồ hởi, vui cười, nhờ giúp đỡ, lúc hoạn nạn thì xa lánh, bỏ rơi bạn

Kết bài:

Trình bày cảm nghĩ: Hy vọng rằng ai trong chúng ta cũng sẽ có một người bạn thật tri kỷ bên đời.

Câu 3:**Mở bài:**

- Giới thiệu tác giả Nguyễn Thành Long và tác phẩm Lặng lẽ Sa Pa

+ Nguyễn Thành Long là cây bút chuyên viết về truyện ngắn và kí, các tác phẩm của ông là luôn tạo được hình tượng đẹp, ngôn ngữ ngọt ngào, giọng văn trong trẻo, nhẹ nhàng, gần gũi.

+ Tác phẩm Lặng lẽ Sa Pa viết năm 1970, sau chuyến đi thực tế Lào Cai của nhà văn, tiêu biểu cho phong cách Nguyễn Thành Long, ca ngợi những con người lao động thầm lặng, say mê hiến dâng tuổi trẻ và tình yêu của mình cho quê hương, đất nước.

- Khái quát về nhân vật anh thanh niên: đại diện tiêu biểu cho vẻ đẹp của những con người lao động với công việc thầm lặng, những con người lao động bình thường mà cao cả, những con người đầy quan tâm, đầy trách nhiệm đối với đất nước.

Thân bài:*** Khái quát về công việc của anh thanh niên**

- Anh thanh niên làm kĩ sư khí tượng thủy văn trên đỉnh Yên Sơn cao 2.600m.

- Nhiệm vụ của anh là đo gió, đo mưa, đo nắng, tính mây, đo chấn động mặt đất, dự vào việc báo trước thời tiết hằng ngày để phục vụ sản xuất, phục vụ chiến đấu.

=> Công việc đầy gian khổ, thách thức, đáng sợ hơn cả là phải đối diện với nỗi cô đơn "thèm người".

*** Luận điểm 1: Anh thanh niên say mê và có trách nhiệm cao trong công việc**

- Anh làm việc một mình trên đỉnh núi cao, chấp nhận cuộc sống cô đơn, xa cách với cộng đồng.

- Mỗi ngày đều phải báo cáo số liệu cụ thể vào 4 mốc thời gian là 4 giờ sáng, 11 giờ trưa, 7 giờ tối và 1 giờ sáng.

- Anh làm việc trong điều kiện thời tiết khắc nghiệt:

+ có mưa tuyết, trời tối đen, "gió tuyết và lặng im ở bên ngoài như chỉ chực đợi mình ra là ào ào xô tới"

+ "gió thì giống những nhát chổi lớn muốn quét đi tất cả, ném vứt lung tung... Những lúc im lặng lạnh cánh mà lại hừng hực như cháy. Xong việc, trở vào, không thể nào ngủ được".

-> Nghệ thuật so sánh, liệt kê, nhân hóa được dùng hiệu quả, giúp người đọc cảm nhận thật rõ về sự khắc nghiệt của thời tiết Sa Pa.

- Thái độ của anh với công việc:

+ Vui vẻ, hồ hởi chia sẻ về công việc của mình rất chi tiết, tỉ mỉ, đầy hào hứng.

+ Dù ở bất cứ hoàn cảnh nào vẫn luôn chăm chỉ, cần mẫn, đều đặn hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình.

=> Anh thanh niên là một người yêu công việc, say mê lao động; có tinh thần trách nhiệm cao, có lí tưởng sống đẹp và tinh thần vượt khó, sẵn sàng chấp nhận thử thách.

*** Luận điểm 2:** Anh thanh niên có lẽ sống, lý tưởng sống cao cả đáng trân trọng

- Sống giữa những năm tháng chống Mĩ, anh luôn khát khao được cầm súng ra mặt trận, anh đã cùng bố viết đơn xin ra lính...

- Ý thức được ý nghĩa thiêng liêng của công việc, anh sẵn sàng vượt bao thử thách, gian khổ, đặc biệt là nỗi cô đơn để hoàn thành nhiệm vụ.

- Cũng vì ý thức trách nhiệm ấy mà anh không những không cảm thấy chán, không cảm thấy sợ mà còn đặc biệt yêu nghề, say mê với công việc của mình: "Khi ta làm việc, ta với công việc là đôi..."

*** Luận điểm 3:** Anh thanh niên có tâm hồn trẻ trung, yêu đời, yêu cuộc sống

- Là thanh niên, lại sống nơi heo hút, vắng người, nhưng anh không sống buông thả mà đã biết tổ chức cho mình một cuộc sống khoa học, văn hóa:

+ Căn phòng, nhà cửa gọn gàng ngăn nắp;

+ Trồng hoa tô điểm cho cuộc sống của mình

+ Nuôi gà tăng gia sản xuất, phục vụ cho cuộc sống của chính mình

+ Thỉnh thoảng xuống núi tìm gặp lái xe cùng hành khách để trò chuyện cho vui nổi nhớ nhà.

-> Anh thanh niên có tinh thần lạc quan, yêu đời, sống khoa học.

=> Anh thanh niên đã chiến thắng nỗi cô đơn và tạo cho mình một cuộc sống đẹp đẽ đầy ý nghĩa với một niềm yêu đời, yêu cuộc sống say mê.

*** Luận điểm 4:** Anh thanh niên cởi mở, chân thành, hiếu khách, chu đáo.

- Niềm vui được đón tiếp khách dào dạt trong anh, bộc lộ qua từng cử chỉ, nét mặt, lời nói:

+ Biểu bác lái xe củ tam thất

+ Tặng bó hoa cho cô gái

+ Tặng giỏ trứng gà cho ông họa sĩ

- Anh thanh niên đã bộc bạch nỗi lòng, sẻ chia tâm sự với các vị khách một cách rất cởi mở, không hề giấu giếm

=> Sự cởi mở, những lời tâm sự chân thành của anh thanh niên đã giúp xóa bỏ khoảng cách giữa họ, tạo mối tâm giao đầy thân tình, cảm động.

*** Luận điểm 5:** Anh thanh niên là người rất khiêm tốn, giản dị, lễ phép.

- Khi ông họa sĩ bày tỏ ý muốn phác họa chân dung mình, anh từ chối vì tự thấy mình không xứng đáng với niềm cảm mến và sự tôn vinh ấy

- Anh giới thiệu cho ông họa sĩ về ông kĩ sư ở vườn rau, nhà khoa học nghiên cứu sét...

-> Anh chỉ dám nhận phần nhỏ bé, bình thường so với bao nhiêu người khác.

*** Đánh giá về nghệ thuật xây dựng nhân vật**

- Nhân vật được lí tưởng hóa từ nhiều điểm nhìn, nhiều góc nhìn

- Nhân vật được đặt trong tình huống đặc sắc:

+ Là thanh niên trẻ trung, sôi nổi, yêu đời nhưng lại làm việc ở một nơi heo hút, hẻo lánh và cô đơn.

+ Cuộc gặp gỡ ngắn ngủi giữa anh với ông họa sĩ, cô kĩ sư trên đỉnh Yên Sơn đã giúp người đọc cảm nhận được vẻ đẹp của anh.

- Không gọi nhân vật bằng tên cụ thể mà bằng đặc điểm giới tính, nghề nghiệp

- Khắc họa nhân vật qua những chi tiết nghệ thuật đặc sắc, giàu sức gợi.

Kết bài:

- Cảm nhận của em về nhân vật anh thanh niên.

- Liên hệ thế hệ trẻ hiện nay.